

J. Ll. Castarlenas,
C. Durán,
F. Lagardera,
G. Lasierra,
P. Lavega,
M. Mateu,
P. Ruiz.
*Grup d'Estudi Praxiològic,
INEFC-Lleida.*

CAP A LA CONSTRUCCIÓ D'UNA DISCIPLINA PRAXIOLÒGICA QUE ACULLI I ESTUDIÏ LA DIVERSITAT DE PRÀCTIQUES CORPORALS I ESPORTIVES EXISTENTS

Resum

Aquesta contribució considera clau l'obra del professor P. Parlebas per endinsar-se en l'estudi de les accions que tenen interès disciplinar per als llicenciats en educació física: esportives, lúdico-recreatives, expressives i aprehensives. Totes aquestes són accions amb significació pràctica desencadenades en un espai pertinent. Aquests dos conceptes són capitals per entendre la taxonomia presentada.

Paraules clau: praxiologia motriu, praxiologia, significació pràctica, espai pertinent, acció amb significació pràctica.

Introducció

Aclarir els passos i els camins per on conduir les nostres reflexions, els estudis, les investigacions i les preocupacions disciplinars ens orienta irremeiablement cap a l'atrevida aventura de decidir *què és el que ens ocupa i preocupa*. Procés complex i costós que ha tingut predecessors il·lustres sobre els sabers i les investigacions dels quals les nostres ments s'han anat formant i conformant, però és aquest un procés inacabat, i necessitem explorar els albers de la nostra disciplina nomenada per continuar en la tasca de construir-la, perquè altres, després de nosaltres, con-

solidin el seu saber, superant aquells que nosaltres siguem capaços de gestar, o almenys, de revisar.

Un dels nostres majors errors històrics ha consistit en pretendre definir l'objecte d'estudi amb una sola paraula o amb un sol concepte, per abstracte i ben construït que hagi estat definit. Moviment, cos, motricitat o acció motriu, han estat les accepcions més utilitzades. D'acord que les grans teories s'amaguen en senzilles veritats, però aquest proverbi pot ser útil quan ens referim a les ciències formals i, sobretot, quan aquestes distaven molt d'estar construïdes amb la densitat de sabers que avui les adornen. D'altra banda, resulta en principi sumament complex ser capaços de definir amb un sol concepte l'heterogènia gamma de comportaments humans que en principi podríem decantar com contingut del nostre àmbit. Doncs no hem d'oblidar, malgrat la facilitat amb què substantivem les accions humanes, que es tracta d'això, d'éssers humans que en determinats moments de les seves vides es comporten d'una determinada manera. Així doncs, no estaria de més que comencéssim a utilitzar expressions apropiades, almenys en publicacions i fòrums un tant restringits, i deixar de considerar els jocs, els esports, les exercitacions físiques o les danses com ens substantivats, coses o fenòmens naturals, quan del que es tracta és d'una figuració o d'una composició que expressa la voluntat de les persones de comportar-se així durant un determinat període de temps, és a dir, d'accions humanes.

El llegat de la praxiologia motriu

El fil conductor de la nostra reflexió ve determinat per la densa i sòlida obra de P. Parlebas. Per a ell, l'objecte de les nostres preocupacions vindria determinat per l'acció motriu, l'estudi de la qual constitueix una disciplina anomenada *praxiologia motriu*. L'acció motriu se significa doncs per constituir-se en tot un sistema operant susceptible de ser estudiat sota constants estructurals i matemàtiques.

La ciència de l'acció motriu ens ha llegat un arsenal important de conceptualitzacions i de models operants. Respecte dels primers, és substancial el concepte de *lògica interna*, pel que s'entén "el sistema dels trets pertinents de tota situació ludo-motriu i la corrua de conseqüències pràctiques que amaga aquest sistema" (P. Parlebas, 1988).

Els trets pertinents de la lògica interna constitueixen així mateix els elements distintius de l'acció motriu, a saber: relació amb l'espai, relació amb els altres participants, els imperatius temporals, els modes de resolució de les tasques i les modalitats d'èxit o de fracàs.

Del concepte de lògica interna es deriven els models operatius, que representen les estructures de base del funcionament dels jocs esportius; són els anomenats *universals dels jocs esportius*.

Parlebas utilitza set paràmetres per definir el seu model universal: xarxa de

comunicacions motrius, gràfica d'interaccions de marca, sistema de puntuació, xarxa de rols, xarxa de subrols, codi gestèmic i codi praxèmic (P. Parlebas, 1981). L'anàlisi dels diferents jocs esportius, aplicant el model dels *universals*, permet descobrir les organitzacions lúdiques subjacents, sovint poc perceptibles a primera vista, i definir les grans categories diferencials de les diverses pràctiques lúdiques. D'aquesta manera es poden arribar a posar en evidència els aspectes específics de les estructures motrius i suggerir, en base a aquests, interpretacions sociològiques o pedagògiques.

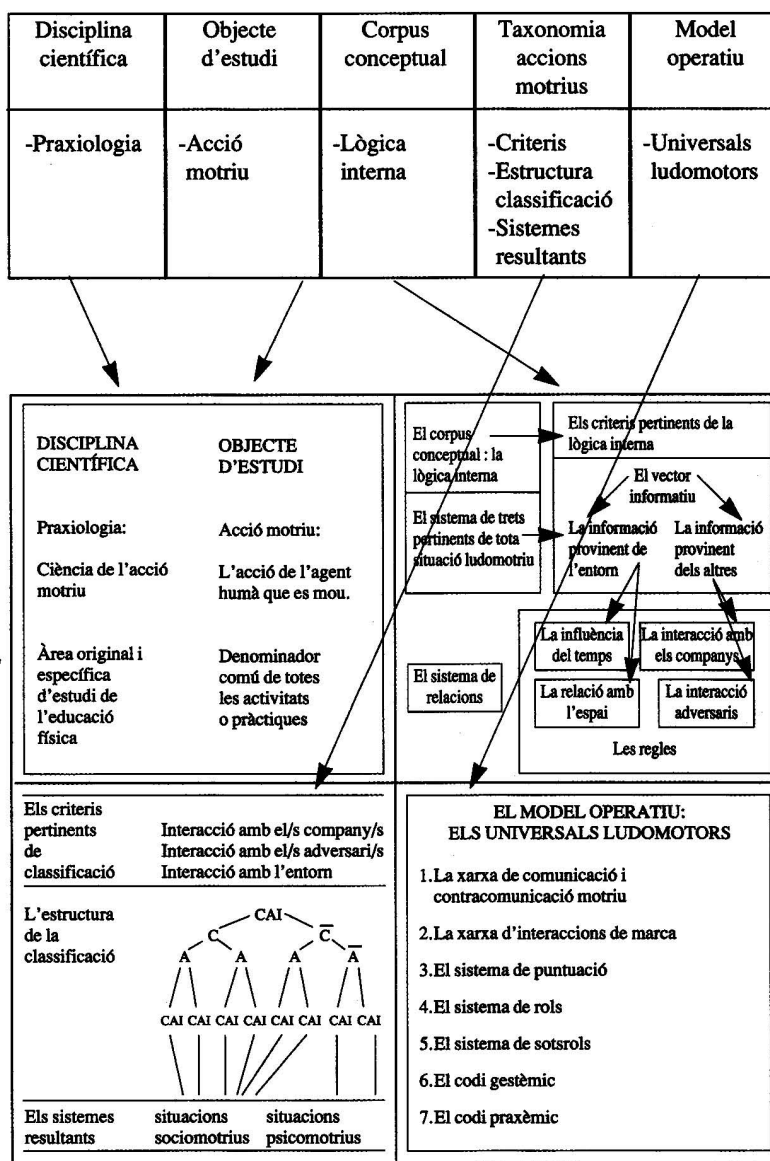
El vector informatiu, provinent del mitjà físic o de la relació amb els altres participants, resulta un argument capital per construir tota una taxonomia de les diferents accions motrius. Tanmateix, l'heterogeneïtat d'aquestes franqueja en molts casos l'espessa xarxa taxonòmica construïda al voltant dels criteris de presència o absència d'incertesa en el mitjà físic, presència o absència de col·laboració (comunicació positiva) i presència o absència d'oposició (contracomunicació), la qual cosa és el cas d'un significat nombre de pràctiques, dutes a terme en solitari o en grup, que responguin a la categorització d'*accions motrius* en l'accepció atorgada per P. Parlebas, com el ioga, el tai-chi, els mètodes de relaxació, els exercicis respiratoris, els micromoviments, etc.

De qualsevol manera, l'obra de P. Parlebas ha significat un gran avenç per a la consolidació d'una disciplina que ell anomena praxeologia motriu i que ha aconseguit desenvolupar un important corpus conceptual i ser capaç de plasmar un model operatiu per estudiar i comprendre els jocs esportius. Tanmateix, caldria indicar que l'*apellatiu motriu* continua apareixent innecessari i es necessita d'un significatiu avanç quant al desenvolupament teòric d'una banda, i, de l'altra, quant a la definició de models d'anàlisi que es mostren eficaces per a la comprensió de les accions expressi-

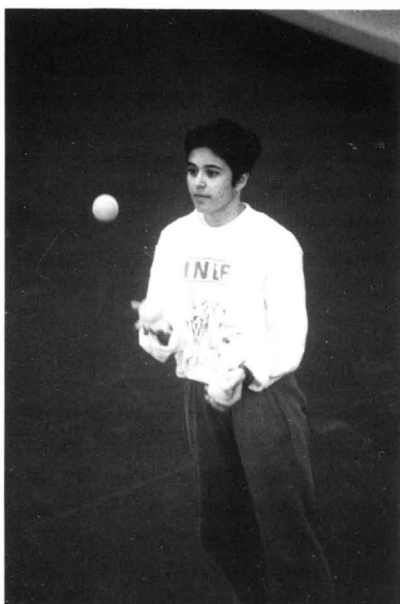
ves i aprehensives, siguin psicomotrius (en solitari) o sòcio-motrius (quan hi ha una interacció amb altres participants). I, per a les primeres, els paràmetres atorgats per aquesta ciència de l'acció motriu, la incertesa respecte del mitjà físic i la despesa energètica, es mostren clarament insuficients si pretenem superar la mera classificació taxonòmica de les pràctiques (vegeu el quadre 1).

La necessitat dels estudis praxiològics

L'estímul exercit per l'extensa obra de P. Parlebas i per alguns intents rigorosos duts a terme en el nostre país, com és el cas de J. Hernández (1987), han aconseguit aglutinar en l'INEF de Lleida un grup de professionals de l'esport i l'educació física preocupats per la dispersió conceptual i l'absència

Quadre 1. Les aportacions de P. Parlebas: La praxiologia motriu

de mètodes específics que abordin l'estudi i l'anàlisi de les pràctiques corporals i esportives des d'una perspectiva disciplinar pròpia. És per això que, des de fa quasi dos anys, s'ha consolidat un grup d'estudi i investigació que tracta bàsicament de definir i experimentar models d'anàlisi que ajudin a aclarir l'estructura interna de les diverses pràctiques, ja que és aquesta l'única via de què disposem per obtenir un coneixement qualificat que pugui ser aplicat al seu dia en l'entrenament, la recreació o l'ensenyament de jocs, esports o exercitacions físiques en general.

Durant tot aquest temps, quasi sense pretendre-ho, ens hem submergit en un marasme d'idees que atenen amb profusió l'àmbit de la filosofia i, més concretament, de l'epistemologia. Si el nostre objectiu prioritari era en un principi trobar *models operatius* per analitzar i estudiar l'enorme diversitat de pràctiques físiques, lúdiques i esportives existents, aviat ens vam adonar que es tractava de simples jocs d'artificis si no teníem un arsenal conceptual clar i sòlid. Tanmateix, la revisió de sabers existents, fonamentalment les aportacions de P. Parlebas, ens condueixen a confirmar la neces-

sitat de comptar no només amb un *corpus teòric* prou rigorós i solvent com per emmarcar qualsevol investigació que es pretengui en aquest àmbit. Comptar amb una *teoria general de les activitats físiques* és, sens dubte, una pretensió complexa. S'hauran de donar primer molts i costosos avenços que vagin sedimentant abstraccions plausibles, i deixar de banda per intranscendent l'acumulació d'experiències sense cap altra pretensió que

la de fabricar receptes *ad hoc* per entrenar equips, donar classes o guanyar-se senzillament un jornal.

Preníem obtenir *models formals i operatius* que ens posessin en disposició de dissenyar estratègies per a la investigació de diverses esferes de les activitats físiques i esportives, i heus aquí que ens trobem en una estació sense parador, amb la necessitat imminent de dir o explicar quin contingut *disciplinar* té l'àmbit en el qual esperem abocar les nostres energies intel·lectuals i professionals.

Així doncs, quasi ens veiem obligats a definir una regió epistemològica en què ubicar els nostres interessos. Això no implica, seguidament, que haguem de desenvolupar les bases epistemològiques, ontològiques i fins i tot metodològiques d'*una disciplina*; no sabem encara si existeix o existirà. El nostre escepticisme ens emmordassa però alhora ens estimula.

Ens trobem en el primer graó, obligats a dir *què és el que ens ocupa i preocupa*. És a dir, hem de ser capaços de descriure i conceptualitzar amb la major precisió possible quin és l'*objecte* de la disciplina en la qual ens creiem immersos o, molt millor, per tal d'evitar la tremenda paradoxa, de la disciplina que pretenem construir.

La dificultat es fa més gran ja que la nostra pretensió no és ubicar-nos en l'àmbit educatiu estrictament, l'educació física, o en el d'algunes activitats tals com les esportives. La nostra ambició ens condueix a un ventall d'accions que duen a terme els humans de les quals unes són estrictament esportives, altres recreatives o lúdiques, altres expressives, altres exploratòries, etc., per tal de dibuixar un marc conceptual prou clar i ampli perquè ens serveixi de referent sigui quin sigui l'àmbit de la nostra investigació, activitat o discurs.

Una aproximació a l'objecte d'estudi d'una nova praxiologia

La nostra reflexió no arrenca de l'*agent humà que es mou*, com passa en la construcció epistemològica de P. Parlebas, sinó que la nostra atenció se centra en l'*agent humà que decideix*, que pren decisions. Pot romandre immòbil, atent, desplaçar-se, moure alguna part del seu cos, estirar-se en estat de relaxació, etc.

Des d'aquesta perspectiva, l'*acció de l'agent* és per ella mateixa prou significativa per no necessitar l'acompanyament del determinant *motriu*, tenint en consideració el concepte unitari que l'*acció* ostenta per a X. Zubiri (1986). Des d'aquesta perspectiva, el bombament cardíac, la ventilació pulmonar o la sinapsi neuronal no són més que *actes* fisiològics de la maquinària humana que permeten la seva *acció unitària*. La qüestió transcendental consistirà a discernir quina mena d'accions, si som capaços de consignar una sistematització coherent d'aquestes, pertanyen a l'àmbit de la nostra disciplina. Tenint en compte que tota acció implica una praxi, queda perfectament clara la distinció entre la praxi que implica la mobilitat, total o parcial del cos (córrer, caminar, etc.) d'aquelles que no impliquen necessàriament mobilitat associada (pensar, dormir, etc.), però sí que podem distingir entre:

- El grup d'accions la mobilitat de les quals és manifestament perceptible pels sentits i que impliquen quasi sempre alguna mena de desplaçament.
- Aquelles accions que es presenten als nostres sentits com caracteritzades per una immobilitat aparent.

Resulta important poder discernir entre el que és l'expressió perceptible del moviment humà que es concreta en accions amb desplaçament evident, a les quals Parlebas qualifica d'*accions motrius*, d'aquelles altres en què la mobilitat del cos humà en el decurs de l'acció és a penes perceptible pel nostre dispositiu sensorial. Per oposició o per la necessitat d'aclarir aquesta diferència, tendim a considerar aquest grup d'accions com mancades de mobilitat. Es tracta d'accions que expressen una postura, un micro-moviment, un estat de relaxació, etc. Donada la pervivència òntica de moviment en l'existència humana i que aquest és sempre *motriu*, és a dir, auto-

propulsat, nosaltres preferim considerar les accions amb moviment expressament perceptible com a *accions amb mobilitat aparent*, i a aquelles en les quals el moviment és escassament perceptible, com *accions amb immobilitat aparent*, per tal de racionalitzar clarament la diferència existent entre la realitat perceptible pels nostres sentits i la realitat manifestada per l'ús sistemàtic de la intel·lecció humana. La realitat és sempre més rica i versàtil que allò del que ens informa el nostre dispositiu perceptiu.

Després de molts estudis i discussions, hem arribat a la consideració que és el caràcter *intencional i conscient* del que aquests dos tipus d'accions poden arrogar-se el criteri pertinent que hem d'utilitzar per començar a sistematitzar i ordenar la immensa heterogeneïtat d'accions humanes possibles. És a partir d'aquests criteris que pot sorgir una primera i elemental taxonomia d'accions humanes, a saber:

A1. Accions amb mobilitat aparent.

1/L'APARENÇA DE MOBILITAT	
PERCEPTIBILITAT DEL MOVIMENT	* Accions amb mobilitat aparent – Accions motrius (P. Parlebas) – Realitat perceptible de moviment
	* Accions amb immobilitat aparent – Realitat imperceptible de moviment
2/LA INTENCIONALITAT	
VOLUNTARIETAT	* Accions intencionals
	* Accions no intencionals
3/LA CONSCIÈNCIA	
PROCÉS REFLEXIU	* Accions conscients
	* Accions inconscients

Quadre 2. Els criteris pertinents de classificació de les accions

intencionades i conscients: caminar, jugar, saltar, picar, transportar...

A2. Accions amb mobilitat aparent no intencionades i conscients, com és el cas dels tics.

A3. Accions amb mobilitat aparent, intencionades però inconscients, com les accions que duen a terme els psicòpates.

A4. Accions amb mobilitat aparent, no intencionades i inconscients, com les accions del somnàmbul.

B1. Accions d'immobilitat aparent, intencionades i conscients, com és el cas d'adoptar alguna postura iòguica, relaxar-se, prestar atenció sedent a la respiració...

B2. Accions d'immobilitat aparent, no intencionades i conscients, com és el cas de les persones hemiplèriques.

B3. Accions d'immobilitat aparent, intencionades i no conscients, com és dormir.

B4. Accions d'immobilitat aparent, no intencionades i no conscients com seria el cas de les persones postrades en estat de coma (vegeu quadre 2).

Per a P. Parlebas són accions motrius un subgrup de les classificades per nosaltres com A.1, és a dir, amb mobilitat aparent, intencionades i conscients, ja que en elles hi ha un desplaçament manifest.

Nosaltres considerem que l'objecte d'estudi de la disciplina praxiològica són les consignades com A.1 i B.1. Tanmateix, cal que fem algunes puntualitzacions d'interès.

No totes les accions amb mobilitat aparent, intencionades i conscients són objecte de la nostra preocupació. Picar una tanca, regar l'hort, col·locar totxos o agafar un llibre d'una prestatgeria són accions d'aquesta mena, però no les considerem objecte del nostre estudi. La nostra preocupació se centra en **les accions intencionades i conscients amb significació pràctica dins del context en què es desencadenen**. Així, entenem que en observar una seqüència d'accions que configura un salt d'altura o un llançament a cistella s'ofereix en un context que fa intel·ligible i dota de significació pràctica aquesta acció.

De la mateixa manera, considerem objecte del nostre estudi les **accions amb immobilitat aparent, intencionades i conscients**, considerant així mateix que, dins d'aquestes, són objecte de la nostra preocupació aquelles accions que són portadores d'una significació pràctica, en aquest cas, corpòrio-aprehensives, dins del context en què es desencadenen.

Per **significació pràctica** entenem el contingut aprehensible sintàcticament, semànticament i pragmàticament considerat, que és possible percebre en uns casos o inferir en d'altres, a partir de l'expressió o execució de tota acció en relació al context en el qual aquesta acció té lloc i que anuncia, determina o fa entreveure tota una seqüència o grup de seqüències pràctiques, que fan perfectament comprensible l'acció en el marc de la situació donada. És a dir, la significació pràctica atorga coherència i percepció global a *tota una sèrie d'accions encadenades*, dutes a terme amb anterioritat o posterioritat a la contemplació de l'acció que l'ha determinat. La significació pràctica ens remet sempre al context i al procés global que s'hi desencadena.

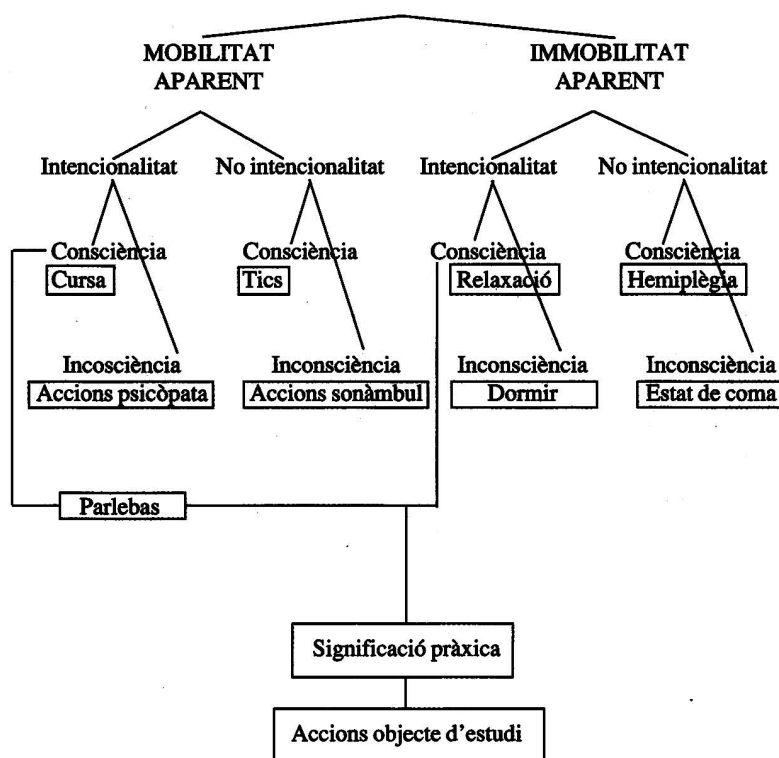
El context o situació pràctica suposa tota una gamma de seqüències lògiques d'accions que determinen la compren-

sió de tot un procés pràctic acabat en ell mateix. Posar-se a jugar, desenvolupar el joc i atorgar-li un final defineix en si mateix una situació pràctica. Així mateix, decidir-se a llegir un diari, llegir-lo i acabar la lectura també és una situació pràctica. Però una i altra remeten de forma molt diversa el context en què es donen.

Hem de tenir en compte un postulat capital en la teoria de la comunicació humana: "un fenomen roman inexplicable si el marge d'observació no és prou ample com per incloure el context en què aquest fenomen té lloc. La impossibilitat de comprendre les complexitats de les relacions que hi ha entre un fet i el context en què aquell té lloc, entre un organisme i el seu medi, o enfronta l'observador amb alguna cosa misteriosa o el dur a atribuir al seu objecte d'estudi certes propietats que potser l'objecte no té" (P. Watzlawick, 1989).

En el decurs d'una situació com la que hem descrit (agafar un diari, llegir-lo i acabar-ne la lectura), es poden desencadenar moltes accions que només seran comprensibles tenint en compte tot el context. Així, en el decurs de la lectura, un pot aixecar-se a prendre una mica d'aigua, dirigir-se a una prestatgeria per consultar un diccionari, etc. i

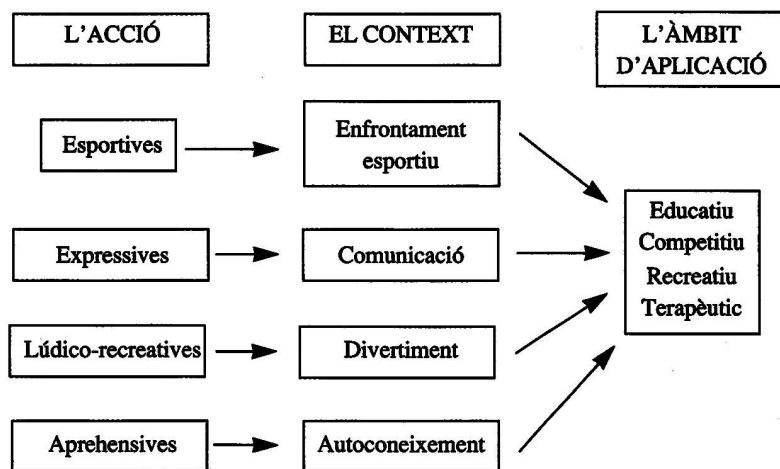

Quadre 3. Les accions objecte d'estudi

totes aquestes accions per elles mateixes no explicarien prou la situació contextual en la qual es donen. En canvi, en definir una *acció amb significació pràctica* ens estem referint que gran part de les accions que componen la sèrie d'una situació lúdica donada ens remeten de forma immediata al context, és a dir, al joc al qual pertanyen. Quan parlem d'accions amb significació pràctica, ens estem referint a aquelles que remeten immediatament a un seguit d'accions més complexes i que fan aprehensible el context o la situació en què es dona aquesta situació.

És important precisar que el context en què es manifesten les accions amb significació pràctica poden constituir-se com universos, com models que poden ser estudiats i amb els quals es pugui operar. Així, totes les accions desencadenades en aquest univers, aquelles que contenen significació pràctica, són les accions essencials de tot joc, esport o situació expressiva. En les seves

immediacions es podran donar multiplicitat d'accions que en alguna mesura podran o no influir en la dinàmica de les accions essencials, però no comptaran amb la seva significació pràctica, aquestes són accions no essencials;

Quadre 4. El tipus d'accions en relació amb el seu context

aquest podria ser el cas dels crits que dona un espectador del joc al qual ens referim (vegeu quadre 3).

Dins del marc de les accions amb significació pràctica, nosaltres estem fonamentalment preocupats pel coneixement i l'estudi de les accions:

- Esportives*, qualsevol que sigui l'àmbit o el nivell en què es duguin a terme: alt nivell competitiu, ensenyament, per equips, individualment, etc., i la significació pràctica dels quals ens suggereix en tot moment el desenvolupament d'un enfrontament esportiu o fins i tot la preparació per a aquest (partit de futbol, cursa ciclista, combat de judo, etc.).
- Expressives*. La significació pràctica de totes aquestes accions ens condueix a un context en què la comunicació és l'eix estructural bàsic que les defineix. Són accions desencadenades individualment o col·lectiva, susceptibles de disposar de suport musical o sonor i que es poden donar en l'àmbit privat o públic.
- Lúdico-recreatives*. La seva significació pràctica remet a un mosaic divers de situacions en les quals l'espontaneïtat del simple divertiment les converteix en imprevisibles i summament creatives. És un univers la legislació del qual es troba

en el mateix context que s'observa o al qual condueix la significació de les seves accions.

- d) *Aprehensives*. Són totes aquelles la significació pràctica de les quals ve associada a tot un procés d'autoexploració i coneixement personal, sigui desenvolupat individualment o col·lectivament.

El concepte de *significació pràctica* ens permet abordar aquesta classificació elemental sense necessitat d'entrar en els diversos components que cada una de les diverses accions ostenten respecte de les altres. Superar aquesta servitud fenomenològica se'ns apareix com a condició irrenunciable per entrar decididament en el coneixement de les estructures de significació de les quals són portadores cada una de les diverses accions que acabem de veure. Serà, doncs, aquest univers de significació el que ens dirà si es tracta d'accions d'un o altre signe i no tant les formes o les morfologies que poden percebre els nostres sentits (vegeu quadre 4).

Els perfils de la disciplina praxiològica

Podem atorgar el nom de *praxiologia* a la ciència que es dedica a l'estudi sistemàtic de les condicions i normes de l'acció o praxi humana. Aquesta precisió apareix excessivament genèrica, ja que extensivament podem considerar que en la praxi humana està inclosa la totalitat de l'existència de la nostra espècie.

Els precedents en els estudis praxiològics han estat molt relacionats amb el camp del treball. Així, els estudis de Kotarbinski anaven dirigits a la construcció d'una ciència relacionada amb el treball ben fet, entenent la praxiologia com la *ciència de l'acció eficaç*. Segons Smolimowski (J. Ferrater, 1988), la praxiologia no és només una ciència descriptiva que estudia els actes bàsics, simples o elementals i la composició de les activitats compostes o

complexes en diverses situacions (de cooperació positiva, de cooperació neutra i de cooperació negativa) o de la seva sistematització i classificació en un ordre lògic i coherent quant a l'estructura interna d'aquesta, sinó que també és una disciplina normativa, ja que tracta d'establir normes per a l'acció eficaç i fa ús d'un sistema de valors que assigna a les diverses accions i espècies d'accions. Els valors praxiològics són, d'aquesta forma, radicalment diferents a altres menes d'assignacions axiològiques, com podrien ser els valors ètics o estètics.

P. Parlebas (1981) va rescatar aquestes nocions preliminars sobre la disciplina praxiològica per construir les bases de la seva *praxiologia motriu*, concebuda com "la ciència de l'acció motriu, és a dir, el registre sistemàtic, l'anàlisi i l'estudi de les diverses formes de funcionament i el resultat de dur a terme les accions motrius."

Ja hem comentat en pàgines precedents la importància que té per a nosaltres l'obra de P. Parlebas i, així mateix, la redundància o la manca de precisió semàntica que significa qualificar aquesta disciplina com *praxiologia motriu*.

Nosaltres advoquem per la construcció d'una nova *praxiologia* que, assentada en els sabers ja existents, sigui capaç d'oferir constructes, lleis i teories que expliquin de forma sistemàtica i coherent tant els atributs com la lògica interna de les diverses accions aprehensivocorpòries, esportives, expressives o lúdico-recreatives.

Cal que ens dotem d'una disciplina com la que assenyallem aquí, que epistemològicament estudiï aquestes pràctiques des de dins, basada en l'anàlisi i els estudis intrasistèmics, que les consideri com universos autònoms i tancats, ja que, tot i sabent que no ho són, serà l'única via, tal com assenyalava el model dels universals de P. Parlebas, per oferir un tipus de coneixement específic i, alhora, diferent en el seu contingut al que ara ens ofereixen les ciències socials o les biològico-mèdiques

sobre aquest àmbit de la vida dels éssers humans.

Per als motricistes, aquelles persones que es dediquen a l'ensenyament, estudi i organització de jocs, esports i d'accions aprehensives o expressives, la construcció d'un saber específicament praxiològic resulta una necessitat vital. La biomecànica, la medicina, la sociologia o la psicologia aporten sabers que són molt interessants per al coneixement d'aquestes pràctiques; tanmateix, resulta imprescindible saber a quins criteris formals respon l'estructura interna d'aquestes pràctiques, les seves particularitats comunicatives, les seves exigències i condicionaments axiològics i, en definitiva, saber quina mena d'afeccions estructurals, emocions, destreses i habilitats es posen en joc i quines actituds conformen en els subjectes protagonistes, per establir així en cada cas les prestacions necessàries o la consolidació de certs hàbits i valors entre la població que estigui a càrrec nostre.

Per a la societat en general, aquest coneixement respon a una necessitat en funció de la dimensió massiva que ha assolit aquest fenomen en les darreres dècades, tal com testimonia el progressiu interès investigador demostrat per molt diverses disciplines científiques, així com la demanda constant d'amplis sectors de la societat per tenir accés a aquesta praxi.

La praxiologia com a disciplina disposarà d'àrees molt diverses d'estudi en funció de les praxis que siguin objecte de la seva anàlisi específica. Així, juntament a la praxiologia esportiva, la praxiologia aprehensivocorpòria, la praxiologia lúdico-recreativa o la praxiologia expressiva, tindran cabuda altres branques praxiològiques, om la praxiologia ergonòmica, encarregada de les praxis dutes a terme mitjançant l'exercici del treball, accions corpòries concretes, exercitacions, manipulacions i postures; la praxiologia terapèutica i rehabilitadora, encarregada d'accions concretes per al restabliment de prestacions locomotores; o la praxiologia

profilàctica, que s'encarrega de l'estudi de les accions i postures de la vida quotidiana, que tendeixen a inhibir-se i transformar-se amb l'ús i l'abús de la sofisticada tecnologia actual. Som conscients que acabem d'iniciar un procés científic dur, dens i complex, però resulta finalment una necessitat si volem deixar de dependre cada dia una mica menys de l'empirisme, la intuïció i la

provisionalitat amb què fins ara ens hem regit els professionals i estudiosos d'aquesta àrea del comportament humà.

Bibliografia

FERRATER, J. *Diccionario de filosofía*, Alianza, Madrid, 1988 (sisena edició).

HERNÁNDEZ, J. *Análisis de la acción de juego en los deportes de equipo. Su aplicación al baloncesto*, Universitat de Barcelona (tesi doctoral), Barcelona, 1987.

PARLEBAS, P. *Contribution à un lexique commenté en science de l'action motrice*, INSEP, París, 1981.

PARLEBAS, P. *Elementos de sociología del deporte*, Uniesport, Màlaga, 1988.

WATZLAWICK, P. *La realidad inventada*, Gedisa, Buenos Aires, 1989.

ZUBIRI, X. *Sobre el hombre*, Alianza, Madrid, 1986.